

TEMA DEL DIA Pàgines 2 i 3

El drama dels Ports

CONTUNDENT AL LEGAT EN LA COMISSIÓ D'INVESTIGACIÓ PARLAMENTÀRIA

Els GRAF fustiguen els polítics que fan servir el 'cas Horta' amb fins electorals

Cinc bombers neguen al Parlament que hi hagués relaxació o descoordinació entre caps i agents || Un sergent de BCN critica la brigada d'Aragó per anar-se'n sense avisar i posar companys en risc

Ricard Expósito encén un misto al Parlament, ahir, mentre explica que ràpid que crema el foc.

“

RICARD EXPÓSITO
COORDINADOR DELS GRAF
A LA ZONA DE L'INCENDI

«Demano respecte pels bombers. Cosa que no ha tingut alguna persona d'aquesta comissió [que] hauria d'aixecar-se i sortir per aquesta porta. S'han saltat totes les fronteres de la dignitat»

«Som aquí no pel foc d'Horta, sinó per parlar d'un altre incendi que sembla que ha estat intencionat. 'Eleccions 2010' és el nom de l'incendi»

MOISÈS GALAN
COORDINADOR DELS GRAF DES
DEL CENTRE DE COMANDAMENT

«Per més que intentin buscar una esquadra entre comandaments i bombers no la trobaran, perquè som un equip»

la carta del guaita

ANDREU CARAVACA, EL GUAITA DELS BOMBERS QUE VAN MORIR A HORTA, VA LLEGIR AHIR AQUESTA COMMOVEDORA CARTA A LA COMISSIÓ D'INVESTIGACIÓ.

«No oblidaré mai una vivència com la del 21 de juliol del 2009 en la qual vaig perdre amics i companys; m'agradaria recordar aquells moments amb intimitat i tranquil·litat, però no puc passar per alt la falta d'educació, sensibilitat i rigor en què s'està convertint tot això i l'única cosa que puc fer és defensar la veritat i aprendre de tot el que he viscut».

«Les persones que hi hem perdut éssers estimats no volem que sembli una sèrie de televisió, on a cada capítol surt alguna cosa nova i sorprenent. Nosaltres no estem condicionats per res, ni per ningú en les nostres declaracions. I em sembla que és hora de modificar, millorar o aprendre aquelles coses que en aquell dia fatídic no es van veure o preveure i que ara hem d'intentar que no tornin a succeir en la mesura de les nostres possibilitats».

«Ja estic fart de com es presenten els fets per part de molta gent que escriu i diu coses sense saber res, ni haver estat al lloc. Desitjaria que tots aquells que tenen responsabilitats en aquest tema se centressin a esbrinar què va passar i qui són els responsables, per tal de millorar. Sense oblidar la gran magnitud i complexitat de l'incendi, ni la rapidesa amb què va succeir tot, ni els diferents i excepcionals factors meteorològics d'aquell moment».

«Conclusió: que es parli amb rigor i cadascú del que sap, que els fets siguin analitzats amb cura i les informacions donades amb respecte i educació i amb el mínim de temps possible per no anar obrint la ferida continuament. Gràcies per entendre-ho».

RAFA JULVE
BARCELONA

La indignació estava latent... Fins que va esclatar. Els cinc membres dels Grups de Recolzament d'Actuacions Forestals (GRAF) que ahir van compareixer en la comissió parlamentària d'investigació de l'incendi dels Ports no només van negar totes les acusacions de relaxació i descoordinació. També van aprofitar per criticar sense embuts, en ple Parlament, la «falta de respecte» d'alguns polítics, als quals van acusar, mirant en més d'una ocasió a les bancades de l'oposició, d'intentar treure rèdit polític d'una tragèdia que va causar la mort de cinc companys seus. Els moments de tensió i emoció

van ser constants al llarg de les cinc hores i mitja que van durar les compareixences. Especialment contundent va ser la introducció que va oferir Ricard Expósito, coordinador de les unitats GRAF en l'incendi d'Horta de Sant Joan (Terra Alta). «Demano respecte pels bombers -va dir-. El que no ha tingut alguna persona d'aquesta comissió. El primer que va filtrar els àudios [en què se sent les víctimes implorar auxili] s'hauria d'aixecar i sortir per aquesta porta. S'han saltat totes les fronteres de la dignitat».

«Som aquí no pel foc d'Horta, sinó per parlar d'un altre incendi que sembla que ha sigut intencionat. Eleccions 2010 és el nom d'aquest incendi que es vol extingir. Un foc me-

diàtic, polític, en què nosaltres no volem treballar. Els donarem formació [als polítics], però sàpiguen que surten contrafocs i que les previsions meteorològiques indiquen que durarà mesos i que les pluges arribaran a l'octubre o novembre», va afegir.

MURMURIS A L'OPOSICIÓ // El discurs d'Expósito va motivar gestos d'assentiment en el tripartit i un murmur de descontentament entre alguns diputats de CiU, el PP i Ciutadans, diversos dels quals van intentar excusar-se al·legant que la comissió només busca responsabilitats polítiques i que, a l'aixecar-se el secret de sumari, «qualsevol» pot haver filtrat informació.

Més assossegats tots, el coordinador dels GRAF va tornar a desmuntar algunes tesis acusatòries al defensar el treball del cap de guàrdia (Delta Zero en les transcripcions) i assegurar que els agents situats a primera línia «tenien més informació» que els de sota perquè el vent, a més d'impedir volar als mitjans aeris, va arrossegar el fum de manera que no permetia tenir més dades. I després d'ironitzar amb el fet que «avui dia tothom hi entén d'incendis», va recordar que, «davant d'una situació de perill, és pitjor fugir que quedar-se en zona segura». Així ho van fer els GRAF de Lleida, encara

Passa a la pàgina següent

F. BALTASAR
CONSELLER MEDI AMBIENT
«El foc va obeir a la caiguda d'un llamp»
24 DE JULIOL

FELIP PUIG
SECRETARI GENERAL ADJUNT DE CONVERGÈNCIA
«El descontrol i la falta d'un comandament quan el foc es va revifar, [és] el que va ser la causa de les morts»
15 DE GENER

RAFAEL LUNA
DIPUTAT DEL PP
«Vam conèixer la veritat gràcies a una jutge»
18 DE GENER

ARTUR MAS
PRESIDENT DE CIU
«La permanència en el poder no justifica ocultar fets importants d'un cas fatídic. El que es va dir no era la veritat»
8 DE FEBRER

Ve de la pàgina anterior

que la imprevisibilitat d'algunes de les més de 175 qüestions que s'han d'avaluar en un incendi va impedir que cinc salguessin la vida. Encenent un misto, Expósito va reptar els diputats: «Segur que em cremo els dits abans que vostès acabin de llegir a la pantalla [de la sala] aquests 175 paràmetres».

AUTONOMIA D'ACCIÓ // El cap dels GRAF, Marc Castellnou, va coincidir amb Expósito en tota l'anàlisi. Va explicar l'autonomia que tenen aquestes unitats -«Delta Zero no em vindrà a dir si he de posar els meus agents més amunt o més avall, o si surten o no»-, va afirmar que hi havia més mitjans dels normals per combatre el foc i va insistir que tenien molta informació, però que no s'esperava «una concatenació tan alineada de factors» negatius perquè diversos depenien de l'atzar. Aquest incendi, «per la seva excepcionalitat, serà estudiat per totes les unitats d'extinció», va advertir, per fer després un toc d'atenció: «No puc dir que hi va haver relaxació quan torno a casa i em falta gent».

Totes les unitats d'extinció estudiaran aquest incendi «excepcional»

Castellnou, això sí, va admetre «disfuncions» arran de l'«equivocació» i la «falta de compromís» de les Brigades de Reforç en Incendis Forestals de Daroca (les BRIF de Saragossa), que van necessitar ser rescatades. Encara que més dur amb aquest cos que depèn del Ministeri de Medi Ambient va ser Juan Herrera, cap dels GRAF de Barcelona. La seva unitat, situada a pocs metres dels bombers morts, va veure «fugir [el grup aragonès] sense que diguessin res». «Si van veure el perill, ¿per què no ens ho van comunicar?», es va queixar Herrera, que va denunciar «que [les BRIF] van salvar la vida perquè altres van posar la seva en risc».

El cap dels GRAF de Barcelona -que va criticar que «gent externa a la professió» va cedir la paraula a Moisès Galan, coordinador dels GRAF des del centre de comandament de Bellaterra. Aquest va tornar a avalar l'actuació i va recalcar: «Per més que intentin buscar una esquadra entre comandaments i bombers, no la trobaran perquè som un equip». Una frase que, en termes semblants, ja es va sentir en les picabaralles polítiques pels focs del 2005 a Guadalajara -amb el PP acusant el Govern autonòmic, del PSOE, després de la mort d'11 bombers- i del 1994 a Catalunya, amb el Govern de CiU lamentant les càrregues que li enviava l'oposició. ≡

INTERROGANTS SOBRE L'ESTRATÈGIA CONTRA LES FLAMES

Els bombers plantegen si s'ha d'arriscar vides per un foc

► El cap dels GRAF qüestiona si s'ha d'anteposar el servei públic a la seguretat

► Els experts asseguren que deixar cremar un bosc no sempre és nociu

M. J. IBÁÑEZ / R. JULVE
BARCELONA

Tant d'esforç, ¿val realment la pena? ¿Per quin motiu no poden els bombers deixar de treballar eventualment en un incendi i tornar-hi quan els riscos ja siguin menors? En definitiva: «¿Quantes hectàrees de bosc val una vida humana?», va qüestionar ahir Juan Herrera, màxim responsable dels Grups de Recolzament d'Actuacions Forestals (GRAF) de Barcelona. La intervenció al Parlament a càrrec de diversos responsables dels bombers que van treballar en l'incendi d'Horta de Sant Joan va deixar ahir molts elements per a la reflexió. En la seva compareixença, tant Herrera com el cap dels GRAF a Catalunya, Marc Castellnou, van qüestionar si arriscar la vida dels agents no suposa un «gran esforç per a una cosa que no val tant».

Hi ha vegades, va explicar Castellnou, en què s'ha de renunciar a continuar extingint un incendi i esperar que les condicions de risc disminueixin. El problema, va indicar, és que la legislació actual no els autoritza a fer-ho. «No m'està permès dir als bombers, a les dues del migdia, que tothom se'n vagi a la plaça del poble i que a les sis de la tarda ja hi tornarem. La llei no ens permet deixar el país sense tasques d'extinció», va precisar el cap dels GRAF.

Si així fos, va afegir, hauria optat en moltes ocasions per evacuar les seves unitats, «perquè el bosc es crema i després els arbres tornen a créixer». Als cinc bombers que van morir en l'extinció del foc d'Horta «se'ls ha perdut per sempre», va lamentar. La qüestió, va insistir després Herrera, és «saber on està el límit entre la seguretat personal i el compromís públic».

FOC SOSTENIBLE // Que deixar cremar un bosc pot ser, en determinades condicions, fins i tot beneficiós és una cosa que els experts han anat defensant des de fa temps. Un foc, si està ben controlat, si es produeix en una zona boscosa ben estructurada, pot ajudar a netejar la malesa del so-

► Agents dels GRAF, abatuts després de la mort dels seus companys, el 21 de juliol passat a Horta.

ELS GRAF GRUPS DE RECOLZAMENT D'ACTUACIONS FORESTALS

Creació el 1999

Depenen de la divisió dels grups especials dels Bombers de la Generalitat

EXPERIÈNCIA

MITJANA D'ANYS D'UN MEMBRE DELS GRAF

12 com a bomber i **4** al GRAF

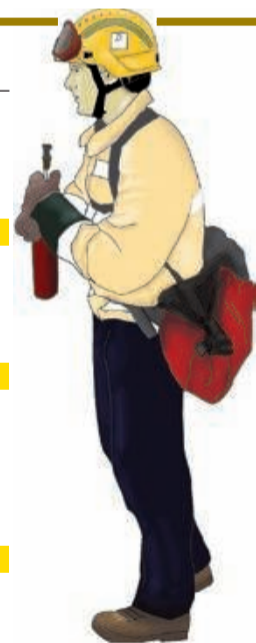
PARTICIPACIÓ MITJANA ANUAL

100% dels incendis de més de **100 ha**
82% dels incendis de més de **20 ha**
50% de tots els incendis

MEMBRES

84 bombers* entre les quatre unitats territorials

* Un cop finalitzada la convocatòria oberta de 30 membres

RAMON CURTO

Els especialistes denuncien que hi ha massa brossa al sotabosc

► Es pot insistir molt a controlar els incendiàries, a revisar periòdicament les línies elèctriques, a verificar el funcionament dels abocadors i a mirar que no es llancin burilles enceses des del cotxe, «però en l'estat en què es troben els boscos catalans és impossible garantir que no hi haurà incendis». Això ho diu el director del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, Eduard Plana, un dels principals especialistes en la gestió del bosc a Espanya. La gran quantitat de llenya que acumulen les àrees forestals en aquests moments dificulta molt la prevenció.

► A això s'hi ha d'afegir, com va denunciar l'estiu passat l'organització ecologista Greenpeace, els dramàtics efectes que el canvi climàtic està tenint sobre els boscos de la península Ibèrica, amb sequera i calor extrema en algunes zones. Això ha fet que els últims anys hagin augmentat els incendis d'alta intensitat, aquells que només es poden controlar si canvien les condicions meteorològiques.

tabosc, reforçar l'arbrat de més envergadura i ser una eina útil per a la gestió forestal. Per això, quan es desferma un gran incendi, «encara que sembli que tindrà efectes devastadors», no és desencertat «deixar cremar les cues del foc, és a dir, permetre que cremi les àrees en les quals el foc és de baixa intensitat», va argumentar ahir Míriam Piqué, cap de l'àrea de Gestió Forestal Sostenible del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC).

D'aquesta manera, els equips antiincendis poden concentrar tots els esforços a les àrees on les flames avancen a més velocitat. La decisió,

va admetre la tècnica del CTFC, «és complicada, perquè el foc genera molta alarma».

Les investigacions que ha portat a terme l'equip de Piqué han conclòs que, des del punt de vista ecològic i econòmic, «l'acció del foc en un bosc que ha rebut un tractament silvícola no té per què ser perjudicial». És bo, va raonar l'experta, «perquè permet efectuar una neteja del sotabosc i perquè, segons s'ha pogut comprovar, els arbres que sobreviuen segueixen creixent». A més a més, va recordar, les espècies habituals dels boscos mediterranis «solen rebrotar amb facilitat». ≡